

Jak může lidstvo opět nalézt Krista

Rudolf Steiner

Narození Krista v lidské duši. Vánoce a Velikonoce jako póly lidského života: Narození a smrt. Vánoce: Vzpomínka na duchovní původ. Mysterium dítěte. Myšlenka rovnosti. Luciferické dědičné vlohy musí být postaveny do služby Kristu. Přemožení sobectví láskou, zdání pravdou, - toho, co způsobuje nemoci novým křesťanským zjevením.

První přednáška
Zrození Krista v lidské duši
Basilej, 22. prosince 1918

Jako dva mocné duchovní sloupy postavilo křesťanské cítění světa obojí roční svátky, svátky vánoční a velikonoční, do ročního koloběhu, který tu má být symbolem pro běh lidského života. A smíme říci: V myšlence vánoční a v myšlence velikonoční stojí před lidskou duší ony dva duchovní sloupy, na nichž jsou vyznačeny obě velká tajemství fyzického lidského bytí, na něž musí člověk pohlížet zcela jiným způsobem než na jiné události svého fyzického běhu života. Zajisté, do tohoto fyzického běhu života zasahuje sem - pozorováním smyslovým, rozumovým úsudkem, citem a obsahem vůle - nadsmyslno. Ale toto nadsmyslno je jinak něčím, co se bezprostředně ohlašuje jako nadsmyslno, tak asi jak to chce křesťanské cítění učinit smyslově přístupným svátky svatodušními. Ale myšlenkou vánoční a velikonoční je poukázáno na ony obě události uskutečňující se ve fyzickém běhu života, které jsou naprosto podle zevního pohledu událostmi fyzickými, které se ale proti všem jiným fyzickým událostem, tak jak jsou, neohlašují bezprostředně jako události fyzické. Můžeme přehlédnout přírodním pozorováním fyzický život člověka a můžeme smyslově pohlížet s přírodním pozorováním na zevní stránku tohoto fyzického života, na zevní projevení se duchovna. Ale nemůžeme nikdy smyslově nahlížet, nemůžeme také smyslově vidět zevní stránku, zevní projevení těchto dvou hraničních zážitků lidského běhu života se poukáže skrze smyslový pohled na mocnou záhadnost, na tajemství těchto obou událostí. Jsou to události zrození a smrti. A v životě Krista Ježíše stojí - a ve vánoční a velikonoční myšlence na ně upomínající - stojí tu před lidskou duší, před křesťanskou myslí tyto obě události lidského fyzického života.

Lidská duše chce pohlížet v myšlence vánoční a velikonoční na dvě velká tajemství. A tak jak na ně pohlíží, nachází z tohoto pozorování posílení pro myšlenku plné světla, obsah pro lid

ské chtění plný síly, napřímení celého člověka, ať již potřebuje napřímení z kterékoli polohy. Tak jak tu stojí tyto dva duchovní sloupy, myšlenka vánoční a velikonoční, mají hodnotu věčnosti.

Lidská schopnost představování se ale blížila během svého vývoje různým způsobem velké myšlenky vánoční a velké myšlenky velikonoční. Kdežto se v prvních dobách křesťanského vývoje, kdy vstoupilo působení události Golgaty otřesně do četných srdcí, kdežto se lidé postupně vpravovali do pohledu na Vykupitele umírajícího na Golgatě, kdežto v prvních staletích křesťanství cítili v Ukřižovaném na kříži myšlenku vykoupení a vytvořila se tu postupně velká mohutná imaginace umírajícího Krista na kříži, obracelo se, zvláště když začínala novější doba, křesťanské citění - přizpůsobujíc se více materialismu vzházejícímu ve vývoji lidstva - obracelo se k obrazu rodícího se Ježíše vstupujícího do světa jako dítě.

Nyní lze ovšem říci, že se může nalézt jemnějším pocíťováním ve způsobu, jak se křesťanské srdce Evropy obracelo v minulých staletích k vánočním jesličkám, že se na tom může nalézt něco z materialistického křesťanství. Potřeba - není to míněno v nějakém špatném smyslu, když to říkám - potřeba mazlit se s milým Jezulátkem, to se stalo triviální potřebou během staletí. A mnoho věcí nás dnes chce naladit - ještě jako něco krásného, nebo jak četní lidé říkají, jako srdečně pocíťovaná píseň opěvující milé Jezulátko - vůči dobám, které se staly vážnějšími - chce nás naladit dnes přece jen příliš málo vážně.

Ale, milí přátelé, velikonoční myšlenka a myšlenka vánoční, to jsou věčné sloupy, věčné pamětné sloupy lidského srdce. A můžeme zajisté říci, že naše doba nových duchovních zjevení bude rozlévat nové světlo na myšlenku vánoční, že se tato vánoční myšlenka bude pozvolna pocíťovat grandiosním způsobem v nové podobě. A bude na nás, abychom slyšeli ze světového dění volání po obnově četných představ dávného světa, volání po novém zjevení ducha. Na nás bude, abychom chápali, jak se vypracovává ze

světového dění nová vánoční myšlenka, aby posílila a pozvedla lidské duše.

Narození a smrt člověka, ať je jakkoli velice rozčleňujeme, ať na ně jakkoli velice pohlédneme, ony se ukazují jako události, které se odehrávají bezprostředně na fyzické úrovni, a v nichž vládne duchovno tak, že by neměl nikdo, kdo tyto věci vážně pozoruje, říkat: „Tyto dvě události, tyto pozemské události lidského života nejsou takové, že ukazují bezprostředně jakožto události fyzické, odehrávající se v člověku, jak je člověk občanem duchovního světa“. Žádnému přírodnímu názoru se nemůže nikdy podařit nalézt v rámci toho, co mohou vidět smysly, co může chápat rozum, nalézt v narození a smrti něco jiného než to, v čem se ukazuje bezprostředně zasahování duchovna ve fyzicku. Takto, takovým způsobem vstupují do lidské mysli jen tyto dvě události. A také pro událost vánoční, pro událost narození bude muset lidsky-křesťanské srdce pociťovat stále hlouběji a hlouběji mysteriální charakter této události. Můžeme říci: Jen zřídka se lidé pozvedli k tomu obracet svůj pohled v pravém smyslu na mysteriální charakter narození. Zřídka, ale potom v představách podivuhodně hluboce mluvících k lidské duši.

Tak, milí přátelé, v oné představě, která se váže k švýcarskému duchovnímu hrdinovi 15. století, k Mikuláši z Flûe¹. Vypravuje se o něm - a on sám to o sobě vypravuje - že zřel před svým narozením, dříve než mohl nadechnout fyzický vzduch, zřel svůj vlastní lidský obraz, který bude tělesně na sobě nosit, poté co nastane jeho zrození a bude probíhat jeho život. A viděl před svým zrozením svůj akt křtu s těmi osobami, které byly při tomto aktu křtu přítomny. S výjimkou jedné jediné starší osobnosti, která při tom byla, kterou nepoznal znovu, poznal ostatní, protože je byl již viděl dříve, než byl spatřil světlo světa. Ať již bereme toto vyprávění, jak chceme, nebudeme moci jinak než v něm vidět významný poukaz na mystérium zrození člověka, které tu stojí velkolepě symbolizováno před světovými dějinami ve vánoční myšlence. Ve vyprávění Mikuláše z Flûe shledáme poukázáno na to, že se spoju

je se vstupem do fyzického těla něco, co je skryto jen velmi, velmi tenkou stěnou obyčejnému lidskému nazírání všedního dne, tenkou stěnou, která může být prolomena, existuje-li takový karmický vztah, jak existoval u Mikuláše z Flúe. Ještě tu a tam před nás předstupuje takový úchvatný poukaz na vánoční mystérium narození, ale lze říci: Lidstvo si uvědomilo ještě málo, jak tu stojí v těchto obou hraničních sloupech lidského života, narození a smrti, bezprostředně ve fyzickém světě jakožto dvě duchovní události, které zjevují již ve svém fyzickém projevu, které se nemohou nikdy odehrát v pouhém přírodním běhu, nýbrž v nichž je tu bezprostředně zásah božsko-duchovních mocností, který se ohlašuje tím, že právě svým fyzickým účinkem musí zůstat tyto oba hraniční zážitky lidského běhu života tajemstvími.

Nové křesťanské zjevení nás vede nyní k tomu, abychom pohlíželi na tento lidský běh života tak, jak Kristus chce, smíme zajisté říci, aby na ně ve 20. století lidé pohlíželi. Vzpomínáme dnes, chtějíc se pohroužit do vánoční myšlenky, na jeden výrok vkládaný do úst Kristu Ježíši, který nám může tak velmi poukázat na myšlenku Vánoc. Tento výrok zní: „A nebudete-li jako tyto maličké děti, nemůžete vstoupit do království nebeského“. Slova „a nebudete-li jako tyto maličké děti“ opravdu nejsou výzvou k tomu zbavit myšlenku Vánoc celého mysterijního charakteru a stáhnout myšlenku Vánoc dolů do triviality milého Ježíška, jak to učinily lidové a podobné písně - méně ale písně lidové než písně umělé - během materialistického vývoje křesťanství. Právě tento výrok: „Nebudete-li jako tyto maličké děti, nemůžete vstoupit do království nebeského“ - tento výrok nám dává vzhlížet do mohutných impulsů, které proudí vývojem lidstva. A v naší dnešní době, kdy světovými událostmi opravdu není dán podnět upadnout do triviální myšlenky Vánoc, kdy lidským srdcem proniká taková hluboká bolest, kdy toto lidské srdce musí pohlížet zpět na miliony lidí, kteří našli v posledních letech smrt, musí pohlížet na nesčetné lidi, kteří hladovějí..., v této době se skutečně nesluší, než pohlížet na mohutné, světově-historické myšlenky podněcující člověka, na něž

můžeme být upozorněni slovy: „Nebudete-li jako tyto maličké děti...“ a co můžeme doplnit jinými slovy: „A neprožijete-li svůj život ve světle této myšlenky, nemůžete vstoupit do království nebeského“.

Milí přátelé! Když vstupuje člověk do světa jako dítě, vychází jako člověk bezprostředně z duchovního světa. Neboť to, co se uskutečňuje ve fyzickém životě, vytváření a růst jeho fyzického těla, to je zahalování šatem oné události, která nemůže být označena jinak než tak, že se řekne: Nejhlubší bytost člověka vychází z duchovního světa. Člověk se rodí do těla z ducha. A říká-li rosikrucián: Ex deo nascimur .... tak míní člověka, pokud vstupuje a vystupuje ve fyzickém světě. Neboť to je to, co je vystiženo slovy Ex deo nascimur. Hledíme-li na centrum člověka, na vlastní střed, vnitřní střed bytosti, potom musíme říci: Člověk putuje do tohoto fyzického světa z ducha. Tím, co se odehrává ve fyzickém světě, na co pohlížel z duchovních oblastí před svým početím nebo před svým zrozením, tím je zahalován svým fyzickým tělem jakoby šatem, aby v tomto fyzickém těle prožíval věci, které mohou být prožívány jenom v těle fyzickém. Ale člověk přichází ve svém bytostném centru z duchovního světa. A je takový, že v prvních letech svého fyzického bytí - pro toho, kdo chce na věci tak, jakými jsou ve světě, kdo není oslepen iluzemi materialismu - je takový, tento člověk, že se ještě v prvních letech projevuje, jak přišel z ducha. To, co prožíváme na dítěti, ukazuje se skutečně pro toho, kdo do toho vidí tak, že v dítěti můžeme vycítovat dozrívající působení zážitků v duchovním světě.

Na toto tajemství chtějí poukázat taková vyprávění jako ono, které navazuje na jméno Mikuláše z Flûe. Triviální názor, který je velmi ovlivněn materialistickým způsobem myšlení, ten hovoří ve své prostomyslnosti, že člověk postupně vyvíjí v životě své já od narození až do smrti, že se toto já stává stále mocnějším a silnějším, že vystupuje stále zřetelněji. To je prostoduchý způsob myšlení, milí přátelé! Neboť hledíme-li na pravé já člověka, na to, co přichází z duchovního světa narozením člověka k zahalení fy

zickým šatem, potom hovoříme o tomto celém fyzickém vývoji člověka jinak, potom totiž víme, že právě já člověka postupně, když fyzicky vyrůstá ve fyzickém těle, z těla právě mizí, že se stává stále méně a méně zřetelným a že to, co se vyvíjí zde ve fyzickém světě mizí narozením a smrtí, je jen zrcadelný obraz duchovních událostí, mrtvý zrcadelný obraz vyššího života. To je správný způsob vyjadřování, že se řekne: Do těla postupně mizí celá plnost lidské bytosti, stává se neviditelnější a neviditelnější. Člověk žije svůj fyzický život zde na Zemi, ztrácí se postupně do těla, aby se ve smrti zase v duchu našel. Tak hovoří ten, kdo poměry zná. Ten ale, kdo tyto poměry nezná, hovoří tak, že říká: Dítě je nedokonalé, a postupně se já vyvíjí k stále větší a větší dokonalosti, vyrůstá z neurčitých základů lidského bytí. Poznání toho, co zří duchovní badatel, musí hovořit právě v této oblasti jinak, než tu hovoří smyslové vědomí zapředené do zevních iluzí naší doby, cítící dnes ještě stále materialisticky.

A tak vstupuje potom člověk jako duchovní bytost do světa. Jeho tělesnost je ještě neurčitá, když je dítětem, tato tělesnost uplatnila ještě málo nároku na duchovno, které se noří jakoby spánkem do fyzického bytí, které se nám ale jeví tak málo obsažným jen proto, že právě v obyčejném fyzickém životě tak málo vnímáme, jako vnímáme spící já a spící astrální tělo, když jsou tato těla oddělena od těla fyzického a éterického. Proto ale není, milí přátelé, nějaká bytost nedokonalejší, protože ji nevidíme. Za to musí člověk zaplatit svým fyzickým tělem, že se stále víc a více do tohoto fyzického těla zahrabává, aby tímto zahrabáním obdržel schopnosti, kterých se může dosáhnout jen tím způsobem, že se duchovně-duševní bytost člověka po nějakou dobu ztrácí do fyzického bytí v těle fyzickém. Abychom si stále vzpomínali na tento duchovní původ, abychom se posílili v myšlence, že jsme připutovali do fyzického světa z ducha, k tomu tu stojí myšlenka Vánoc jako mohutný světelný sloup v křesťanském citění světa. Tato myšlenka jako myšlenka vánoc musí být v budoucím duchovním vývoji lidstva vždy víc a více posilována. Potom se stane tato myš

lenka Vánoc pro lidstvo opět silnou, potom budou moci lidé opět těmto Vánocům jít vstříc tak, aby čerpali z této vánoční myšlenky sílu pro fyzické bytí, která je může v pravém smyslu upomínat na jejich duchovní původ. Jak mocně se bude potom tato myšlenka Vánoc pociťovat, tak je dnes ještě málo lidmi pociťována, neboť je pozoruhodnou skutečností, ale založenou naprosto v zákonech duchovního bytí, že to, co ve světě vystupuje - vedouce lidí kupředu, podporující je nevystupuje hned ve své konečné podobě, že to před lidmi vystupuje napřed jaksi bouřlivě, jakoby předjímano neoprávněnými duchy světového vývoje. Rozumíme historickému vývoji lidstva správně jen tehdy, když víme, že pravdy musí být brány nejen tak, jak často vstupují do světových dějin, nýbrž že se musí u pravd pohlížet na pravý čas, v němž mohou vstoupit do vývoje lidstva ve správném světě.

Mezi různými myšlenkami, které vstoupily do novějšího vývoje lidstva - zcela ještě podníceny Kristovým impulsem, ale zprvu v předčasné podobě - mezi těmito myšlenkami, je myšlenka hluboce křesťanská, ale vždy schopná daleko jdoucího prohloubení, myšlenka rovnosti lidstva před světem a před Bohem, rovnosti všech lidí. Ale tuto myšlenku nesmíme postavit před lidskou mysl v takové všeobecnosti, jak ji postavila Velká francouzská revoluce, když tato myšlenka vstoupila do vývoje lidstva zprvu bouřlivě. Musíme si být vědomi, že tento lidský život je od narození až do smrti ve vývoji a že hlavní impulsy a že hlavní impulsy jsou na tento lidský život rozděleny. Pohleďme duchovním okem na člověka, jak vstupuje do smyslového bytí. Vstupuje plně do smyslového bytí s impulsem rovnosti lidské bytostné podstaty všech lidí. A cítíme dětské bytí nej intenzivněji, když pohlížíme na dítě, které je ve své bytosti proniknuto myšlenkou rovnosti všech lidí. Ještě nic, co přivádí lidi do nerovnosti, ještě nic, co lidi organizuje tak, že se cítí jako odlišní od jiných lidí, ještě nic z toho všeho nevystupuje v dětském životě. Vše to je člověku během jeho fyzického lidského života teprve dáno. Nerovnost vytváří fyzické bytí. Člověk putuje

sem z ducha jako rovný před světem a před Bohem a před jinými lidmi. Tak to zvěstuje mystérium dítěte.

A k tomuto mystériu dítěte se přimyká myšlenka Vánoc, která bude prohloubena v novém křesťanském zjevení. Neboť toto nové křesťanské zjevení bude počítat s novou trojicí: s člověkem, jak reprezentuje bezprostředně lidstvo, s ahrimanstvím a luciferičností. A když poznáme, jak je člověk postaven do světového bytí jako do stavu rovnováhy mezi ahrimanstvím a luciferičností, pochopíme, čím je tento člověk ve skutečnosti také v zevním fyzickém bytí.

Především musí vzejít pochopení, křesťanské pochopení pro jistou stránku tohoto lidského života. Toto pochopení bude v budoucnosti hlasitě zvěstovat křesťanská myšlenka, což se již hlasitě ohlásilo u jednotlivých duchu od poloviny 19. století, řekl bych, v koktavém poznání, byť nikoli zřetelně. Když pojímáme, co je skutečností, že s dítětem vstupuje do světa myšlenka rovnosti, že se ale později v člověku, jak vyrůstá ze stavu po zrození, vyvíjejí síly nerovnosti, které zdánlivě nejsou z této Země, tak tím přistupuje k člověku právě vůči myšlence rovnosti nové mohutné mystérium. Toto mystérium prohlédat, a tímto prohlédáním tohoto mystéria dospět k správnému názoru o člověku, to bude náležet k důležitým a nutným potřebám v budoucím lidském duševním vývoji, počínaje současností. Tato otázka vyvolává u člověka úzkost. Ano, lidé se stávají různými, i když jimi ještě nejsou v dětství, stávají se různými něčím, co se s nimi zdánlivě zrodilo, co spočívá v krvi jejich různá nadání a schopnosti.

Otázka nadání a schopností, které způsobují mezi lidmi tak mnoho nerovností, ta přistupuje k člověku v souvislosti s myšlenkou Vánoc. A vánoční slavnost budoucnosti, ta bude člověka vždy vážně upomínat na původ jeho nadání, schopností, talentů, snad dokonce schopností geniálních po celé Zemi. Diferencujících se člověk bude muset tázat na tento původ. A dospěje k správné rovnováze ve fyzickém bytí jen tehdy, může-li správným způsobem poukázat na původ svých schopností odlišujících ho od ostatních

lidí. Světlo Vánoc, nebo světa Vánoc musí dát vyvíjejícímu se lidstvu vysvětlení o těchto schopnostech, musí řešit velkou otázku: Existuje ve světovém řádu pro jednotlivého osobního člověka mezi narozením a smrtí nespravedlnost? Jak je tomu se schopnostmi a nadáním?

Nuže, milí přátelé, mnohé věci se stanou jinými v lidském nazírání budou-li lidé proniknuti novým křesťanským cítěním. Především pochopí, proč měl starozákonní okultní názor zvláštní mínění o proroctví. Čím byli proroci vystupující ve Starém zákoně? Byly to osobnosti posvěcené Jahvem, byly to ony osobnosti, které směly používat oprávněným způsobem zvláštních duchovních darů, vynikající nad zástupy. Jahve musel teprve posvětit ony schopnosti, které byly člověku vrozeny jakoby krví. A víme, že Jahve působí na člověka od usnutí do procitnutí. Víme, že Jahve nepůsobí do vědomého života. Každý skutečný vyznavač Starého zákona si říkal ve svém srdci: To, co lidi rozlišuje, pokud jde o jejich schopnosti a nadání, co se dokonce pozvedá v prorockých povahách ke geniální výši, to se zrodilo s člověkem, ale člověk to nepoužívá k dobrému, nemůže-li, usínaje, ponořit se do onoho světa, v němž Jahve řídí své duševní impulsy a proměňuje z duchovního světa to, co je fyzickým nadáním, co jsou na těle závisící nadání. Poukazujeme přitom na nejhlubší tajemství starozákonního nazírání. Starozákonní nazírání o proroctví také musí pominout pro blaho lidstva. Musí vstoupit pro blaho lidstva do světově dějinného vývoje nazírání nová. To, o čem staří Hebrejci věřili, že je to posvěceno Jahvem v bezvědomém stavu spánku, to musí člověk v novější době být schopen posvětit, když je bdělý, při plném vědomí. To ale může člověk jen tehdy, když ví, že na jedné straně je vše to, co jsou snad přirozená nadání, schopnosti, talenty, geniality, že to jsou dary luciferické, které působí ve světě lucifericky, pokud nejsou posvěceny a proniknuty vším tím, co může vstoupit do světa jako Kristův impuls. Dotýkáme se nesmírně významného mystéria novějšího vývoje lidstva, když pojmáme zárodek nové vánoční myšlenky a poukazujeme na to, že Kristus musí být pochopen a pocíťován lidmi

tak, že lidé nyní stojí před Kristem jako lidé novozákonní a říkají: Dostal jsem k nároku na rovnost, k aspiraci na rovnost dítěte různé schopnosti a talenty. Ale ty vedou natrvalo k dobru, k pravému blahu lidstva, když jsou tato nadání, tyto talenty, tyto schopnosti postaveny do služby Krista Ježíše, když člověk usiluje prokřesťanštit svou celou bytost, aby lidská nadání, talenty, geniality byly Luciferovi vyrvány. Srdce proniklé Kristem vytrhuje Luciferovi to, co jinak působí lucifericky ve fyzickém bytí člověka. To musí procházet budoucím vývojem lidské duše jako silná myšlenka. To je nová vánoční myšlenka, nové zvěstování o působení Krista v naší duši k proměně luciferičnosti, která do nás nevstoupí, pokud přicházíme z ducha, nýbrž nacházíme to v sobě tím, že se odíváme fyzickým tělem proniknutým krví, které nám na základě dědičnosti dává schopnosti. V luciferickém proudu, v tom, co působí ve fyzickém proudu dědičnosti, vystupují tyto vlastnosti, ale získány, vydobyty chtějí být během fyzického života z toho, co člověk nyní již nemůže pociťovat inspiracemi Jahvovými ve spánku, nýbrž může to pociťovat získané z Kristova impulsu v plném vědomí využitím svých zážitků. „Obrat' se, ó křesťane, k myšlence Vánoce“ (tak hovoří nové křesťanství) „a přinášej na oltář, který je zřízen k Vánocům, vše to, co přijímáš z krve jakožto diferenciaci lidí a posvěť své schopnosti, posvěť dary svého nadání, posvěť dokonce svou geniálnost, když ji vidíš ozářenu světlem, které vychází z vánočního stromku“.

Nové duchovní zvěstování musí hovořit v nových slovech a nesmíme být tupí a hlouzí vůči tomu, co k nám hovoří v naší době proniknuté vážností, jakožto nová zjevení Ducha. Potom, když to takto pociťujeme, potom žijeme také s onou silou, s níž má člověk dnes žít, aby řešil velké úkoly, které budou lidstvu právě v našem období vytyčovány. Musí být pociťována celá závažnost vánoční myšlenky: V našem období musí vstoupit do plného bdělého vědomí to, co Kristus chtěl lidem říci, když pravil tato slova: „Nebudete-li jako tyto maličké děti, nemůžete vstoupit do království nebeského“. Myšlenku rovnosti, kterou dítě zjevuje, pohlížíme-li na ně

ve správném smyslu, tuto nelze těmito slovy kárat jako lež: neboť toto dítě, na jehož narození si o vánoční noci vzpomínáme, hlásá lidem v jejich vývoji skrze světové dějiny - zvěstujíc stále nové myšlenky jasně a zřetelně, že musí být do světla Krista, který produševnil toto dítě, posunuto to, co neseme na sobě jakožto diferencující talenty, že na oltář tohoto dítěte musí být přinášeno, co z nás lidí činí tato různá nadání.

Nyní se můžete tázat, podníceni vážností vánoční myšlenky: Jak prožiji ve své vlastní duši Kristův impuls? Ach! Tato myšlenka, ta leží v člověku často těžce!

Nuže, milí přátelé, nikoli okamžitě, nikoli tak že lze říci, že se do vaší duše vštěpuje bezprostředně, bouřlivě, co můžeme označit jako Kristův impuls! A v různých dobách se vštěpuje různě. Dnes má člověk přijímat svým plným, jasným, bdělým vědomím takové světové myšlenky, jak se snaží sdělovat je zajímavým způsobem anthroposoficky orientovaná duchovní věda, k níž se přiznáváme. Tak jak se mu tyto myšlenky zvěstují, když jim správně rozumí, mohou v něm vzbuzovat důvěru, že na křídlech těchto myšlenek skutečně do něho vstupuje nové zjevení, to je nový Kristův impuls naší doby. A bude jej pociťovat, chce-li být na to všímavý a pozorný, tento člověk!

Snažte se, tak jak je to zde míněno, přijímat do sebe velmi živoucně v dnešním smyslu době přiměřeném, ony duchovní myšlenky vedení světa! Snažte se je přijmout ne pouze jako nějakou nauku, ne pouze jako teorii, nýbrž snažte se je přijmout tak, že tyto myšlenky zapůsobí na vaši duši v nejhlubším nitru, že ji prohřejí, že ji prozáří, proniknou jako pravdy, že tyto myšlenky poneseťe živoucím způsobem, snažte se tyto myšlenky pociťovat takovou silou, že jsou vám jakoby něčím, co vstupuje skrze tělo do vaší duše, a tělo proměňují! Snažte se zbavit tyto myšlenky všech abstrakcí, všeho theoretického, snažte se dospět k tomu, že tyto myšlenky jsou takové, že poskytují duši skutečný pokrm, snažte se dospět k tomu, že těmito myšlenkami nevstupují do vaší duše pouze myšlenky, nýbrž duchovní život, který přichází z duchovního světa.

Spojte se s těmito myšlenkami intimně, co nejnaterněji a zpozorujete trojí věc: Zpozorujete, že tyto myšlenky pozvolna něco ve vás samých vymycují, co zvláště v naší době, v období duše vědomé, vstupuje do lidských duší tak zřetelně, ať již to zní jakkoli, vymycují v člověku sobectví!

Začnete-li pozorovat, že tyto myšlenky zabíjejí egoismus, oslabují sobectví ... potom, milí přátelé, jste pocítili, jak jsou anthroposoficky orientované duchovně-vědecké myšlenky prostoupeny Kristovým impulsem. A za druhé když pocítíte, že v okamžiku, kdy k vám přistoupí nějak ve světě nepravdivost, buď když jste sami v pokušení nebrat to s pravdou tak přesně, nebo když se setkáváte s nepravdivostí z jiné strany - když pocítíte, že v okamžiku, kdy vstupuje do vaší životní sféry nepravdivost, stojí tu vedle vás impuls varující nebo poukazující na pravdu, který nechce nechat vstoupit do vašeho života nepravdu, impuls stále napomínající a vybízející, abyste se přidržovali pravdy: Potom pocítíte vždy vůči životu, klonícímu se dnes tak mnohonásobně ke zdání, živoucí Kristův impuls. Člověk nebude moci snadno lhát vůči duchovním anthroposoficky orientovaným myšlenkám nebo nemít cit pro zdání a nepravdu! Jako ukazovatele cesty k pocitování pravdy, nehledě ke všemu ostatnímu chápání, můžete pocítovat myšlenky nového křesťanského zjevení. Když dospějete, milí přátelé, tak daleko, že nehledáte pouze theoretické porozumění pro duchovní vědu, jako se hledá pro jinou vědu, nýbrž dospějete tak daleko, že myšlenky do vás pronikají tak, že cítíte: Je tomu tak, když se tyto myšlenky s mou duší intimněji spojují, jako by se vedle mne stavěla moc svědomí vybízející s vážným napomenutím k pravdě: Potom jste našli Kristův impuls druhým způsobem. A za třetí když také ještě pocítíte, že z těchto myšlenek proudí něco až do těla, ale zvláště něco působícího v duši, něco přemáhajícího nemoc, něco člověka uzdravujícího, činící ho svěžím, když pocítíte omlazující sílu těchto myšlenek, osvěžující, přemáhající nemoc: Potom jste pocítili v těchto myšlenkách třetí část Kristova impulsu. Neboť to je to, k čemu lidstvo usiluje s novou moudrostí, s novým duchem: Nalézt

z ducha samého možnost přemoci sobectví ... , sobectví láskou, zdání života pravdou, onemocnění přemoci zdravými myšlenkami, které nás uvádějí bezprostředně v soulad s harmoniemi vesmíru, protože ony myšlenky z harmonií vesmíru pocházejí.

Nikoli z všeho toho, co bylo řečeno, může být dnes již dosaženo, neboť člověk nosí sebou staré dědictví .... A je jen nerozumné, když například takové duchovní zákulisní, kabinetní politiky, jako Christian Science, znetvořují myšlenku uzdravujícího působení Ducha v karikaturu. Ale i když ona myšlenka dnes ještě nemůže být - pro dávnou dědičnost - dosti mocná, aby snad dosáhla toho, co si člověk jejím vlivem přeje, sobecky přeje, je přece uzdravující. V těchto věcech lidé vždy uvažují jen opačně. Hled'te, může vám říci někdo, kdo těm věcem rozumí: „Jisté myšlenky tě činí zdravými“ ... tu člověk je potom v jistém okamžiku stížen tou či onou nemocí .... Ano, milí přátelé, že se dnes ještě nemůžeme uzdravit ze všech nemocí pouhým vlivem oněch myšlenek, to je staré dědictví. Ale mohli byste snad říci, jaké nemoci byste byli dostali, kdybyste nebyli měli tyto myšlenky? Zda byste mohli říci, že by byl váš život probíhal v právě takovém zdraví, kdybyste ty myšlenky nebyli měli? Zda můžete říci u nějakého člověka, který se přiklonil k anthroposoficky orientované duchovní vědě a byl stár 45 let. „Nyní v 45 letech zemřel“, když nemůžete podat důkaz, že bez těchto myšlenek by zemřel 42. nebo ve 40. roce? Člověk myslí vždy s opačné strany, když se takto blíží těm myšlenkám. Člověk pohlíží na to, co mu nemůže být dáno, podle jeho karmy, nepohlíží na to, co je mu podle jeho karmy dáno. Ale když pohlédnete přes všechno, co tomu ve vnějším světě odporuje, pohlédnete silou vnitřní důvěry, kterou získáváte vnitřním intimním seznámením se s myšlenkami duchovní vědy, potom pocítíte také onen uzdravující vliv, až do fyzického těla uzdravující, z osvěžující, omlazující - jako třetí element, jako element, který vnáší Kristus do lidské duše jako Spasitel svými stále trvajících zjeveními.

Chtěli jsme se ponořit, milí přátelé, do myšlenky Vánoc, která tak těsně souvisí s mystériem lidského narození. To, co je

nám dnes zjevováno z Ducha jako pokračování vánoční myšlenky, to jsme si také chtěli několika črtami uvést před svou duši. Můžeme cítit, že je to něčím posilujícím, něčím posilujícím, něčím nosným v životě. Můžeme cítit, že nás to staví do impulsů světového vývoje, ať přijde cokoli, takže se můžeme cítit zajedno s těmito božskými impulsy světového vývoje, že jim můžeme rozumět, že z toho porozumění můžeme čerpat sílu pro svou vůli, že z tohoto porozumění můžeme čerpat světlo pro svůj život představ. Člověk je ve vývoji, bylo by nesprávné tento vývoj popírat. Správné je jediné jít s tímto vývojem. Kristus také řekl: „Jsem s vámi po všechny dny až do konce zemského běhu“. To není nějaká fráze, to je pravda. Kristus se nezjevil jen skrze evangelia, Kristus je při nás, Kristus se neustále zjevuje. Měli bychom naslouchat tomu, co On v nové době stále nově zjevuje. Slabými se můžeme stát, nemáme-li žádnou víru v tato nová zjevení, ale můžeme se stát silnými, když ji máme.

Máme-li víru v tato nová zjevení, učiní nás to silnými, byť tato zjevení zaznívala ze zdánlivě odporujících bolestí a z neštěstí života. Se svou vlastní duší procházíme opakovanými pozemskými životy, v nichž se uskutečňuje náš osud. K této myšlence samé, která dává vycítit za zevním fyzickým životem duchovno, dospíváme jen tehdy, když do sebe přijímáme ve správném křesťanském smyslu pokračující zjevení. Křesťan, pravý křesťan má začít ve smyslu naší doby - poté co má před sebou světla vánočního stromku - s posilujícími myšlenkami, které mu dnes mohou přicházet z nového světového zjevení k posílení jeho vůle, k prozáření jeho života představ: A má se pocítit tak, že se může přiblížit se silou a světlem této myšlenky v křesťanském roce jiné myšlence, která ho upomíná na mystérium smrti: K myšlence velikonoční, která před naší duší staví konečný zážitek lidského pozemského bytí jako něco duchovního. Krista budeme pocítovat stále víc a více, budeme-li s to uvést své vlastní bytí do správného vztahu k bytí jeho. Středověký rosikrucian, navazující na křesťanství, říkal: Ex deo nascimur, In Christo morimur, Per spiritum sanctum reviv-

viscimus. Z božství jsme zrozeni, když se jako lidé pozorujeme zde na Zemi. V Kristu umíráme. V Duchu Svatém budeme opět probuzeni. To se však vztahuje na náš život, na náš lidský život. Pohlédneme-li místo na svůj život na život Kristův, tak máme to, co se ukazuje v našem životě jako zrcadelný obraz. Z božství jsme zrozeni, v Kristu umíráme, Duchem Svatým budeme opět probuzeni ... Můžeme to vyslovit jako pravdu Krista žijícího mezi námi jako náš první bratr, vyslovit tak, že nyní pocítujeme pravdu Kristovu z něho vyzářující, zrcadlící se v naší lidské bytosti. Z ducha byl On zplozen ... jak je to líčeno v Lukášově evangeliu v symbolu sestupující holubice, - z ducha byl On zplozen, v lidském těle On zemřel, v božství On opět povstane.

Pravdy, které jsou věčné, vnímáme správně jen tehdy, když je vidíme v jejich současném zrcadlení, nikoli jen zabsolutisované, zabstrahované v jedné formě. A cítíme-li se jako člověk nikoli jen v abstraktním smyslu, nýbrž jako člověk stojící správně v jisté době, v níž je naší povinností jednat a myslet z této doby, potom se budeme snažit slyšet Krista, který je s nimi po všechny dny až do konce Země, slyšet Ho v jeho současné řeči, jak nás o vánoční myšlence poučuje, prosvětluje, myšlenkou vánoční posiluje. Potom budeme chtít přijmout do sebe tohoto Krista v jeho nové řeči! Neboť Kristus se nám musí stát spřízněným. Potom můžeme na Zemi a po smrti skrze sebe samy plnit pravý úkol Kristův. Člověk musí v každém období přijmout do sebe Krista určitým způsobem. Lidé to pocítovali, když správně pohlíželi na oba velké, silné duchovní sloupy: na myšlenku Vánoc a myšlenku Velikonoc. Tak řekl hluboce smýšlející německý mystik, slezský Angelus Silesius pohlížeje na myšlenku Vánoc:

„Wird Christus tausendmal zu Bethlehem geboren Und nicht in dir: du bleibet noch ewiglich verloren“.

„A byť by Kristus tisíckrát byl v chlévě narozen, leč v tobě ne, pak přece na věky jsi zatracen“.

A pohlížeje na myšlenku velikonoční:

„Das Kreuz von Golgatha kann dich nicht vom dem Bosen, Wo es nicht euch in dir wird aufgericht, erlösen“.

„Kříž z Golgaty tě nikdy nemůže spasit, když v sobě samém neumíš jej vztyčit“.

Vskutku Kristus musí v nás žít, jelikož my lidé nejsme lidmi v absolutním slova smyslu, nýbrž jsme lidmi určité doby. Kristus se musí v nás zrodit tak, jak zní jeho slova v našem období. Musíme se snažit v sobě Krista zrodit ke svému posílení, ke svému prozáření, tak jak nyní u nás zůstal, jak chce zůstat u lidí po všechny doby až do konce zemských dnů, jak se chce nyní zrodit v naší duši. Když se tedy snažíme prožívat ve své vlastní duši zrození Krista dnešního dne, jak sem toto zrození září v této době a vnáší sílu do naší duše jako věčné světlo a věčná síla, potom pohlížíme správným způsobem na historické zrození Krista v Betlémě a na jeho otisk ve své vlastní duši.

„A byť by Kristus tisíckrát byl v chlévě zrozen, leč v tobě ne, pak přece na věky jsi zatracen“.

Tak jak nám to dnes klade do duše, abychom pohlíželi na toto jeho zrození, na jeho zrození v lidském těle, na jeho zrození v naší vlastní duši, tak se správně noříme do myšlenky Vánoc. A potom pohlížíme na onu vánoční Svatou noc, kterou bychom měli cítit vzházet pro nové posílení a osvětlení lidí vzhledem k nejednomu zlu a bolestem, které v současnosti lidmi otřásly a ještě otřásat budou.

„Mé království“, tak praví Kristus, „není z tohoto světa“.³ Slova, která nás vyzývají, pohlížíme-li na jeho zrození správným způsobem, abychom našli ve vlastní duši cestu k onomu království, kde je On, aby nás posílil, kde je On, aby nás prosvětlnil, když se chce rozhostit temnota a bezmoc, aby nás posílil a ozářil z těch impulsů, které jsou z onoho světa, o němž On hovořil sám, z něhož chce vždy zvěstovat své zjevení o vánoční Svaté noci. „Mé království není z tohoto světa“. Ale On toto království do tohoto světa

přinesl, takže z tohoto království můžeme vždy nacházet sílu, útěchu, důvěru a naději ve všech životních situacích, chceme-li jen k němu dospět, berouce si jeho slova k srdci, taková slova jako tato: „Nebudete-li jako tyto maličké děti, nevstoupíte do království nebeského!“